

Jak czytać Wikipedię? Wykorzystanie źródeł
internetowych w edukacji

Humanistyka cyfrowa w badaniach literackich

Krzysztof Gajewski
Instytut Badań Literackich PAN

Warszawa, 29 czerwca 2013

Spis treści

Fakty

Zasady

Efekty

Fakty

Ranking popularności stron (w ciągu ostatniego miesiąca, wg Alexa)

1. google.com
2. facebook.com
3. youtube.com
4. yahoo.com
5. baidu.com
6. wikipedia.org

„Stwierdziłem, że Wikipedia jest niemal zawsze dokładna i ścisła, gdy artykuł na dany temat istnieje, ale błędy pominięcia są nadzwyczaj częste”¹

---

¹Adam R. Brown (2011). Wikipedia as a Data Source for Political Scientists: Accuracy and Completeness of Coverage. PS: Political Science & Politics, 44, pp 339-343.

„Zawartość została oceniona przez ekspertów według następujących kryteriów: dokładność, aktualność, szerokość ujęcia, udokumentowanie źródeł oraz przystępności w lekturze. (...) Wikipedia uzyskała najwyższe oceny pod względem wszystkich kryteriów z wyjątkiem przystępności w lekturze”²

— Jak trafiłem na powyższe cytaty?

— Oczywiście dzięki Wikipedii!

---

²Reavley, N. J.; MacKinnon, A. J.; Morgan, A. J.; Alvarez-Jimenez, M.; Hetrick, S. E.; Killackey, E.; Nelson, B.; Purcell, R.; Yap, M. B. H.; Jorm, A. F. (2011). "Quality of information sources about mental disorders: A comparison of Wikipedia with centrally controlled web and printed sources". *Psychological Medicine* 42 (8): 1.

Zasady

Pięć filarów Wikipedii³

1. Wikipedia to encyklopedia (Nie przedstawiamy twórczości własnej)
2. Wikipedia to neutralny punkt widzenia
3. Wikipedia to wolny zbiór wiedzy (Information wants to be free)
4. Wikipedia to przestrzeganie netykiety
5. Wikipedia to brak sztywnych reguł (Śmiało modyfikuj strony)

---

³http://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Pi%C4%99%C4%87_filar%C3%B3w

Efekty

Wiarygodność Wikipedii

- wikipedyści: Korzystasz z Wikipedii tylko na własną odpowiedzialność⁴
- wikipedia a tradycyjna encyklopedia
  - tradycyjna encyklopedia: dążenie do ostatecznej prawdy
  - wikipedia: możliwość nieograniczonej korekty błędów (Chris Anderson, „pre-filtr” i „post-filtr”)
- casus Henryka Batuty
- strukturalne skrzywienie (*systemic bias*) — wikipedię tworzą biali mężczyźni, technokraci z USA i Europy, którzy znają się na określonych sprawach – technologii, science fiction, libertarianizmie, życiu w USA i Europie

---

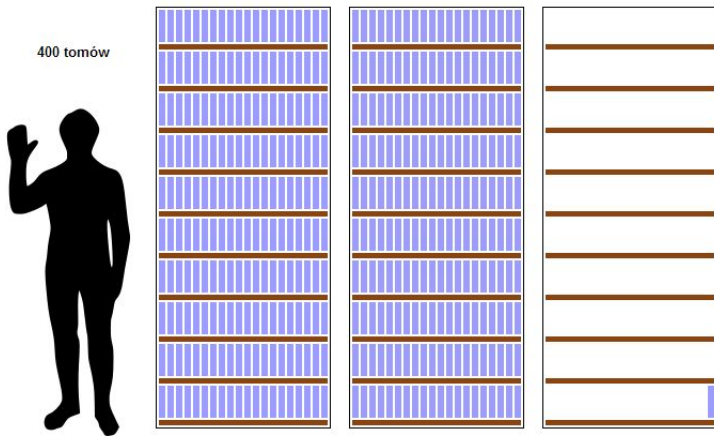
⁴http://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Korzystasz_z_Wikipedii_tylko_na_w%C5%82asn%C4%85_odpowiedzialno%C5%9B%C4%87

Wiki's Waarheid

Prawda według Wikipedii, reż. I. van Veelen, 2008.

1 000 000 artykułów polskiej Wikipedii

400 tomów rozmiaru *Wielkiej encyklopedii PWN*

Przypisy do Wikipedii?

Po co przypisy???

- wskazanie źródła informacji oraz
- drogi weryfikacji podanych tez
- wykładnik naukowego charakteru tekstu
- ochrona przez zarzutem plagiatu

Czyli przeniesienie na kogoś innego odpowiedzialności za prawdziwość głoszonych sądów (disclaimer, „relata refero”)

— Czy Wikipedia przyjmuje na siebie odpowiedzialność za głoszone tezy?

— Nie. Wikipedyści: Korzystasz z Wikipedii tylko na własną odpowiedzialność.

Wikipedia to punkt wyjścia prowadzący do
cytowalnych źródeł

- Jeśli już trzeba (np. na potrzeby naukowych badań Wikipedii), to jak poprawnie cytować Wikipedię?
- Zawsze z podaniem dokładnego określenia czasu dostępu, np. [dostęp: 2013-09-26 20:57]